

GIẢI PHÁP BỒI DƯỠNG, PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN, GIÁO VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG, AN NINH TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ

Đại tá, PGS.TS.
Lê Xuân Thủy

Chủ nhiệm khoa Chủ nghĩa xã hội khoa học, Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng
Email: lexuanthuyhvt@gmail.com

Article history

Received: 09/02/2023

Accepted: 10/3/2023

Published: 10/4/2023

Keywords

Lecturers, teachers, national defense and security education

ABSTRACT

Quality of national defense and security education depends on the combination of many factors, in which the contingent of lecturers and teachers performing this task having sufficient number and quality serves as the determinant. Fostering and developing the contingent of national defense and security education lecturers and teachers is an objective necessity amid the impacts of education reform, the development of the Fourth Industrial Revolution, and the status quo of this contingent. It is required to synchronously implement breakthrough solutions to improve effectiveness of fostering and developing the contingent of national defense and security education lecturers and teachers in the coming time.

1. Mở đầu

Giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh là những lực lượng chuyên trách, tinh giáng và cán bộ quân đội, công an biệt phái. Giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh giảng dạy ở các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề; giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh giảng dạy ở các cơ sở giáo dục đại học trở lên. Điều kiện để trở thành giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh là phải có bằng cử nhân giáo dục quốc phòng và an ninh trở lên; trường hợp có bằng tốt nghiệp đại học trở lên chuyên ngành khác thì phải có chứng chỉ bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm và chứng chỉ đào tạo giảng viên, giảng viên giáo dục quốc phòng và an ninh. Cùng với quá trình đào tạo, bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên nói chung, thì giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh không thể ngoại lệ. Bồi dưỡng giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh là tổng thể hoạt động của các tổ chức, các lực lượng, bằng những nội dung, phương thức tác động phù hợp nhằm gia tăng số lượng, chuyển hóa chất lượng ngày càng cao, đáp ứng mục tiêu, yêu cầu nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh trong từng điều kiện nhất định.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Một số vấn đề lý luận, thực tiễn về bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh trong bối cảnh đổi mới giáo dục và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư

Bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh hiện nay chịu sự quy định, tác động của nhiều yếu tố, trong đó trực tiếp và thường xuyên nhất là những chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về đổi mới giáo dục và đào tạo, được thể hiện nhiều nội dung, trong đó, “chuyên mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học” là nội dung căn bản. Đổi mới tạo chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả giáo dục và đào tạo, đáp ứng ngày càng cao công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và nhu cầu học tập của nhân dân; đòi hỏi nhà giáo đang đứng trước sứ mệnh, trách nhiệm, yêu cầu cao và thách thức, khó khăn lớn, trong đó có giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh.

Trong sự phát triển mạnh mẽ của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, giảng viên, giáo viên có điều kiện, cơ hội tiếp cận hệ thống tri thức khoa học nói chung, tri thức, kinh nghiệm về quốc phòng, an ninh nói riêng dựa vào các phương tiện công nghệ hiện đại. Môi trường “số hóa” tạo ra động lực cho các chủ thể, đối tượng bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên tích cực học tập, nghiên cứu, khám phá tri thức mới, tự phát triển những kỹ năng cần thiết nâng cao phẩm chất, năng lực sư phạm. Tuy nhiên, dưới tác động của cuộc cách mạng này, kiến thức chuyên môn bị lạc hậu rất nhanh, tri thức mới, thông tin khoa học sẽ được tạo ra với cấp số nhân và có thể lưu giữ bằng những phương tiện rất gọn nhẹ, tạo ra tư tưởng ý lại của giảng viên, giáo viên vào sự trợ giúp các thiết bị công nghệ hiện

đại. Mặt khác, mỗi giảng viên, giáo viên luôn chịu áp lực bởi sự thay đổi tư duy nhận thức, thực hành sư phạm nhanh, chuẩn xác, thích ứng với môi trường “số hóa”, đổi mới sáng tạo về nội dung, phương pháp giáo dục quốc phòng, an ninh cho phù hợp với từng đối tượng, điều kiện, môi trường giáo dục.

Qua 9 năm triển khai thực hiện Quyết định số 607/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh luôn được quan tâm bồi dưỡng, phát triển cả về số lượng và chất lượng, đặc biệt là các cơ sở giáo dục và đào tạo đại học trong Quân đội. Các cấp ủy đảng, cơ quan chức năng đã kết hợp chặt chẽ các khâu, các bước từ công tác quy hoạch, tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh. Việc thực hiện chính sách, chế độ đãi ngộ đối với giảng viên, giáo viên được thực hiện nghiêm túc, thỏa đáng, tạo động lực trực tiếp để họ ra sức phấn đấu, nâng cao phẩm chất, năng lực chuyên môn. Công tác kiểm tra, đánh giá đội ngũ giảng viên, giáo viên được thực hiện có nền nếp, qua đó kịp thời rút kinh nghiệm để mỗi cá nhân phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế, từng bước đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra. Các cơ sở giáo dục đã thường xuyên quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi để giảng viên, giáo viên học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Trong các trường đại học, nhiều giảng viên đã ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số vào thực hiện bài giảng trực tuyến, nhất là trong ba năm dịch COVID-19 diễn biến phức tạp, khó lường. Số giảng viên, giáo viên có trình độ học vấn cao, kiến thức sâu rộng, có kinh nghiệm, phương pháp giảng dạy tốt, tâm huyết với nghề ngày càng tăng, góp phần vào nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, xây dựng ý thức, trách nhiệm đối với nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc.

Tuy nhiên, việc bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh còn có hạn chế nhất định. Đội ngũ giảng viên, giáo viên còn thiếu về số lượng, trình độ chuyên môn chưa chuẩn hóa theo yêu cầu của Đề án 607/QĐ-TTg. Số giáo viên của các trường trung học phổ thông chất lượng đạt chuẩn còn thấp (50,76%), số lượng giảng viên các cơ sở giáo dục nghề nghiệp, cơ sở giáo dục đại học còn thiếu so với nhu cầu (91,6%)... Việc tổ chức bồi dưỡng để phát triển còn thiếu tính chiến lược, chưa thực sự chú trọng vào chất lượng. Kết hợp giữa tuyển dụng, đào tạo, bố trí, bồi dưỡng và sử dụng để phát triển giảng viên, giáo viên ở không ít cơ sở giáo dục còn thiếu tính đồng bộ, chưa gắn kết chặt chẽ. Việc tuyển dụng giáo viên sau khi tốt nghiệp chưa đáp ứng yêu cầu. Theo Quyết định số 607/QĐ-TTg: Học viên tốt nghiệp, bao gồm cả nữ, nếu có đủ tiêu chuẩn sức khỏe và tình nguyện đăng kí, được xét phong quân hàm sĩ quan dự bị theo quy định của Luật Sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam và quy định của Chính phủ về sĩ quan dự bị Quân đội nhân dân Việt Nam; được ưu tiên tuyển dụng làm giáo viên các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học. Tuy nhiên, khảo sát số sinh viên chính quy ngành Giáo dục quốc phòng và an ninh tốt nghiệp hai năm gần đây của Trường Đại học Sư phạm Hà Nội và Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2 cho thấy, chỉ có khoảng trên 50% được sử dụng đúng chuyên ngành đào tạo. Trong khi đó, nhiều cơ sở giáo dục hiện nay vẫn thiếu giáo viên chuyên trách giáo dục quốc phòng, an ninh, nhất là các trường trung học phổ thông. Công tác kiểm tra, đánh giá đội ngũ giảng viên, giáo viên một số nơi mang tính hình thức, thiếu tính thuyết phục; những biện pháp khắc phục hạn chế, điều chỉnh sau kiểm tra, đánh giá chưa phù hợp, hiệu quả chưa cao.

Những hạn chế trên đây do nhiều nguyên nhân khách quan, chủ quan khác nhau, song nguyên nhân chủ quan là chủ yếu. Đó là: nhận thức, trách nhiệm, năng lực của một số chủ thể bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh chưa đầy đủ; đào tạo, bồi dưỡng giảng viên, giáo viên môn Giáo dục quốc phòng, an ninh có mặt chưa đáp ứng so với yêu cầu đề ra; việc xác định nội dung, phương thức bồi dưỡng có nơi chưa trúng, hiệu quả chưa cao; cơ chế, chính sách của một số trường, địa phương có nội dung hạn chế, bất cập, chưa tạo động lực mạnh mẽ. Hơn nữa, một bộ phận giảng viên, giáo viên chưa tích cực, tự giác trong tự bồi dưỡng, tự phát triển để đáp ứng yêu cầu mới.

2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh trong bối cảnh đổi mới giáo dục và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư hiện nay

2.2.1. Tạo sự chuyển biến về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh

Đây là giải pháp quan trọng hàng đầu trong bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên giảng dạy quốc phòng, an ninh đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Trong Văn kiện Đại hội XIII, Đảng ta chỉ rõ: “*Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, của các cấp, các ngành đối với nhiệm vụ tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc*” (Đảng Cộng sản Việt Nam,

2021, tr 160). Giáo dục quốc phòng, an ninh là nhiệm vụ vừa cấp bách, vừa mang tính chiến lược, lâu dài, chịu tác động của những yếu tố chủ quan, khách quan, nhất là những mặt trái của cơ chế thị trường, sự tác động của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể mới có thể khắc phục, vượt qua những rào cản trong quá trình bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên dạy quốc phòng, an ninh.

Để tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể, cần tập trung tuyên truyền giáo dục về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các nghị quyết, đề án, chỉ thị, hướng dẫn của các cơ quan chức năng về quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc; về tầm quan trọng của công tác giáo dục quốc phòng, an ninh; về vị trí, vai trò, điều kiện, tiêu chuẩn của giảng viên, giáo viên dạy quốc phòng, an ninh và những yếu tố, điều kiện, môi trường tác động đến quá trình bồi dưỡng, phát triển đội ngũ này; chỉ rõ những cơ hội, thuận lợi, cũng như thách thức, khó khăn của đội mới giáo dục và đào tạo và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đối với bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên hiện nay. Các nội dung tuyên truyền, giáo dục cần được chuẩn bị kỹ lưỡng, khoa học, sát với từng đối tượng, điều kiện cụ thể.

Cần đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, giáo dục làm chuyển biến nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể như: thông qua các hoạt động giáo dục chuyên đề, tập huấn định kỳ, các buổi sinh hoạt chính trị tập trung, sinh hoạt văn hóa tinh thần; tăng cường hội thảo, tọa đàm, thông tin chuyên đề; các phong trào thi đua, các hội nghị sơ kết, tổng kết học kì, năm học, giao ban,... Chú trọng sự dụng các phương tiện truyền thông, thông tin hiện đại, mạng xã hội để cung cấp thông tin nhanh chóng, chính xác, hiệu quả đến các chủ thể bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giáo viên, giảng viên dạy quốc phòng, an ninh.

2.2.2. Xác định đúng nội dung, phương pháp bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên dạy quốc phòng, an ninh

Đây là giải pháp quan trọng tác động trực tiếp đến các khâu, bước quá trình bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên dạy quốc phòng, an ninh trong điều kiện đổi mới giáo dục và sự phát triển của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Mục tiêu đặt ra là: nội dung, phương pháp, biện pháp bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên thiết thực, hiệu quả, gia tăng về số lượng, chất lượng ngày càng cao, phù hợp với mục tiêu, yêu cầu chung và từng cơ sở giáo dục, tránh dàn trải, không thiết thực, hiệu quả thấp. Kết hợp giữa tính toàn diện và trọng tâm, trọng điểm, khoa học, phù hợp với từng đối tượng.

Nội dung bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên toàn diện, song tập trung bồi dưỡng nâng cao ý thức chính trị, tình yêu Tổ quốc, củng cố lập trường giai cấp công nhân, động cơ, đạo đức, tình yêu nghề nghiệp trong sáng, khả năng thích ứng trước tác động của những điều kiện, bối cảnh mới. Bồi dưỡng hệ thống tri thức chuyên môn, tập trung vào kiến thức quốc phòng, an ninh và bảo vệ Tổ quốc. Trong đó, bổ sung, cập nhật nội dung cốt lõi trong chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; lực lượng, nội dung, yêu cầu xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân; xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân; âm mưu, thủ đoạn mới của chiến lược “diễn biến hòa bình”; yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, biên giới quốc gia; quan hệ dân tộc, tôn giáo trên thế giới và Việt Nam; tình hình phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội; phương thức bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Chú trọng bồi dưỡng kỹ năng, phương pháp sư phạm, năng lực ngoại ngữ, ứng dụng công nghệ hiện đại, công nghệ số vào giáo dục quốc phòng, an ninh.

Hình thức, phương pháp, biện pháp bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên dạy quốc phòng, an ninh là thông qua các lớp tập huấn, bồi dưỡng ngắn hạn, các chương trình hỗ trợ về giáo dục quốc phòng, an ninh; thông qua thực hiện nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học, tham gia đấu tranh tư tưởng, lí luận; các hoạt động hội giảng, dự giảng, hội thi; thông qua kiểm tra, đánh giá giảng viên, giáo viên; tổ chức giáo viên nghiên cứu thực tế ở môi trường quân sự, đơn vị cơ sở Quân đội nhân Việt Nam; thông qua các phương tiện truyền thông, các hình thức trực tuyến để bồi dưỡng giảng viên, giáo viên phù hợp với đặc điểm, điều kiện của từng vùng, từng địa phương. Kết hợp chặt chẽ giữa bồi dưỡng với đào tạo, giữa công tác quy hoạch, đào tạo, bố trí, sử dụng đội ngũ giảng viên, giáo viên để phát triển.

2.2.3. Hoàn thiện về cơ chế, chính sách tạo động lực bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên dạy quốc phòng, an ninh

Thực hiện giải pháp này tạo ra động lực trực tiếp đối với các chủ thể, đối tượng bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên dạy quốc phòng, an ninh trong bối cảnh mới.

Cần sớm sửa đổi, bổ sung Nghị định số 13/2014/NĐ-CP của Chính phủ ngày 25/2/2014 quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh. Trong Nghị định này, tại Điểm b, Khoản 1, Điều 6 xác định

giảng viên, giáo viên giảng dạy giáo dục quốc phòng - an ninh chỉ cần có bằng tốt nghiệp đại học chuyên ngành khác và chứng chỉ đào tạo giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng - an ninh (chứng chỉ này đào tạo trong 6 tháng). Trước những yêu cầu cao về chuẩn hóa đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh hiện nay, việc xác định tiêu chuẩn như trên không còn phù hợp.

Tổ chức tuyển sinh ở trường quân sự hay trường sư phạm phải thống nhất cơ chế, chính sách bảo đảm cho người học. Kết hợp tuyển chọn đào tạo cử nhân quốc phòng - an ninh dài hạn 4 năm với cử tuyển đào tạo văn bằng 2, vừa ổn định tổ chức biên chế của các cơ sở đào tạo, đáp ứng nhiệm vụ trước mắt, vừa xây dựng nguồn chính quy lâu dài. Xây dựng biên chế cơ hữu và có chính sách ưu tiên tuyển dụng hợp lý, chú trọng bố trí, sắp xếp, sử dụng đội ngũ giảng viên, nhất là sĩ quan biệt phái ở các cơ sở đào tạo. Chuẩn bị đầy đủ điều kiện để mở mã ngành đào tạo sau đại học chuyên ngành giáo dục quốc phòng và an ninh, tạo cơ sở nâng cao chất lượng, đẩy nhanh chuẩn hóa đội ngũ giảng viên, giảng viên.

Chỉnh sửa nội dung Khoản 1, Điều 3 trong Thông tư liên tịch số 15/2015/TTLT-BGDĐT-BLĐT BXH-BQP-BCA-BNV-BTC ngày 16/7/2015 của Bộ Giáo dục và Đào tạo - Bộ Lao động - Thương binh và xã hội - Bộ Quốc phòng - Bộ Công an - Bộ Nội vụ - Bộ Tài chính quy định chế độ, chính sách đối với cán bộ quản lý, giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng và an ninh, quy định về chế độ trang phục đối với giảng viên, giáo viên chuyên trách giáo dục quốc phòng, an ninh. Bên cạnh đó, ở các cơ sở giáo dục và đào tạo, trung tâm giáo dục quốc phòng, an ninh cần có chế độ, chính sách, tạo điều kiện, môi trường thuận lợi để giảng viên, giáo viên yên tâm công tác.

2.2.4. *Phát huy tính tích cực, tự giác trong tự bồi dưỡng, tự phát triển của giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh*

Hiệu quả bồi dưỡng, phát triển giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh suy cho cùng tùy thuộc vào hoạt động chủ quan của mỗi cá nhân. Sự tác động của các chủ thể khác dù tích cực, mạnh mẽ đến đâu cũng chỉ thực sự có tác dụng khi nó được giảng viên, giáo viên tiếp nhận chuyển hóa thành những nỗ lực chủ quan. Ngược lại, nếu giảng viên, giáo viên không tích cực, tự giác phấn đấu, rèn luyện thì mọi điều kiện khách quan thuận lợi nhất, những tác động tích cực, hợp lý của các chủ thể khác cũng không hiệu quả. Phát huy tính tích cực, tự giác tự bồi dưỡng, tự phát triển của mỗi giảng viên, giáo viên được thể hiện trên cả phương diện nhận thức và hành động thực tiễn.

Phát huy tính tích cực, tự giác tự học tập nắm vững tri thức khoa học, chuyên môn. Giảng viên, giáo viên cần xác định đúng đắn động cơ và ý chí học tập, tự học tập, tự nghiên cứu theo phương pháp tích cực, hiện đại; trong đó “Lấy tự học làm cốt”, để không ngừng tích lũy tri thức liên ngành, chuyên ngành, đặc biệt là hệ thống tri thức quốc phòng, an ninh. Mỗi giảng viên, giáo viên phải củng cố mạnh mẽ niềm tin, bùng dậy lòng khát khao nhận thức và ý chí quyết tâm, tận dụng mọi điều kiện thuận lợi để hiểu sâu, nắm vững nền tảng tri thức chuyên môn, dựa trên nền tảng lí luận khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; quán triệt sâu sắc đường lối, quan điểm của Đảng về quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc. Đây là vấn đề thuộc tính Đảng, một phẩm chất chính trị - đạo đức quan trọng hàng đầu của người giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh.

Phát huy tính tích cực, tự giác của giảng viên, giáo viên trong tự bồi dưỡng, phát triển kĩ năng, phương pháp sư phạm và nghiên cứu khoa học. Giảng viên, giáo viên phải tích cực, tự giác thường xuyên rèn luyện những kĩ năng, phương pháp sư phạm, kết hợp giữa phương pháp truyền thống và hiện đại để truyền thụ kiến thức phù hợp với từng đối tượng học tập. Giảng viên, giáo viên phải quán triệt sâu sắc tinh thần mới của phương pháp giáo dục là lấy người học làm trung tâm, phát huy khả năng độc lập, sáng tạo của người học, kiến tạo cho người học cách học để nắm vững tri thức mà thực tiễn đòi hỏi. Đồng thời, tích cực, tự giác học tập, rèn luyện kĩ năng, phương pháp truyền thụ, nghiên cứu khoa học dựa trên các thiết bị công nghệ hiện đại, trong môi trường “số hóa”, “nhà trường thông minh”. Giảng viên, giáo viên luôn đặt ra những yêu cầu ngày càng cao về tầm nhìn, khả năng quan sát, nắm bắt những sự kiện, hiện tượng; khả năng phân tích, đánh giá tổng hợp và đưa ra những quyết định chính xác, từ đó tự rèn luyện phong cách làm việc khoa học, chuyên nghiệp, sáng tạo, hiệu quả. Mỗi người phải luôn tự hoàn thiện mình, cầu thị sự tiến bộ và tự vượt lên những khó khăn, thách thức để khẳng định vị thế bản thân đối với tập thể, nhà trường và xã hội.

Để phát huy tính tích cực, tự giác trong tự bồi dưỡng, tự phát triển của giảng viên, giáo viên, đòi hỏi lãnh đạo, quản lí các trường, cơ sở giáo dục thường xuyên định hướng cho họ về ý thức, động cơ, đạo đức nghề nghiệp. Đồng thời, tạo ra môi trường văn hóa sư phạm dân chủ, lành mạnh, nhân văn. Ở đó, mọi giảng viên, giáo viên luôn có điều kiện cơ hội để học tập, rèn luyện, cống hiến và phát triển, như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ dẫn: “*Muốn có nhiều cán bộ, Đảng phải giúp đỡ cho cán bộ tự học tập*” (Ban Bí thư Trung ương Đảng, 2011, tr 16).

3. Kết luận

Đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh là một bộ phận cấu thành đội ngũ cán bộ, giảng viên trong các cơ sở giáo dục và đào tạo, giữ vai trò quan trọng trong nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo và các nhiệm vụ khác của nhà trường. Trước tác động của đổi mới giáo dục vì mục tiêu phát triển bền vững, sự phát triển Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và thực trạng đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh đặt ra tính tất yếu bồi dưỡng, phát triển lực lượng, đáp ứng mục tiêu chung và từng cơ sở giáo dục và đào tạo.

Để nâng cao hiệu quả bồi dưỡng, phát triển đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh trong bối cảnh đổi mới giáo dục và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư hiện nay, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp mang tính đột phá, phát huy vai trò, trách nhiệm của các chủ thể giáo dục và đào tạo, cơ quan chức năng chuyên ngành, liên ngành. Đặc biệt, mỗi giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh phải tích cực, tự giác, không ngừng vươn lên đáp ứng với điều kiện mới để thực hiện tốt nhiệm vụ vẻ vang, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, vì mục tiêu phát triển bền vững.

Tài liệu tham khảo

- Ban Bí thư Trung ương Đảng (2011). *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 6). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (Tập I). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương (2023). *Báo cáo số 06/BC-HĐGDQPANTW ngày 21/2/2023 về kết quả công tác giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2022 và phương hướng, nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2023*.
- Quốc hội (2013). *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh*. Luật số 30/2013/QH13, ban hành ngày 19/6/2013.
- Thủ tướng Chính phủ (2014). *Quyết định số 607/QĐ-TTg ngày 24/4/2014 phê duyệt đề án “Đào tạo giảng viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh cho các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục đại học đến năm 2020”*.